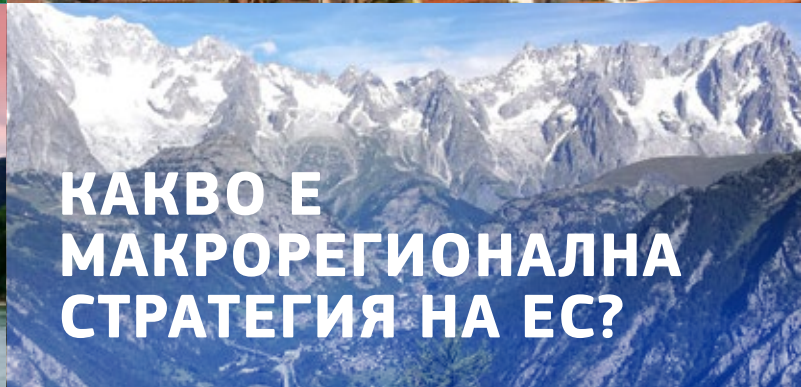

Европейска
КОМИСИЯ

КАКВО Е МАКРОРЕГИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ НА ЕС?

Макрорегионалната стратегия на Европейския съюз (ЕС) е политическа рамка, която дава възможност на държави, разположени в един и същ регион, съвместно да предприемат действия и намират решения на проблеми или да използват по-добре общия си потенциал (напр. замърсяване, плавателност, бизнес конкуренция в световен мащаб и др.). По този начин те извличат полза от засиленото сътрудничество с цел да направят своите политики по-ефективни, отколкото ако трябваше да се справят с проблемите поотделно. Макрорегионалната стратегия на ЕС може да получава подкрепа от фондове на ЕС, включително от европейските структурни и инвестиционни фондове.

Задасе увеличат шансовете за успешна макрорегионалната стратегия на ЕС, участващите партньори (държави членки, региони, общини, НПО и др.) трябва да базират действията си на няколко основни принципа: подходящо партньорство и адекватен механизъм за сътрудничество, добра координация на действията по отношение на съответните политики и техните източници на финансиране, както и висок дух на сътрудничество в рамките на и между отделните държави и сектори на макрорегиона.

КОЙ ИНИЦИИРА СТРАТЕГИЯТА?

Макрорегионалните стратегии на ЕС се инициират и заявяват от заинтересованите държави — членки на ЕС (а в някои случаи и от държави извън ЕС), разположени в един и същ географски регион, чрез Европейския съвет. След подаване на искане от Европейския съвет стратегиите се изготвят и приемат от Европейската комисия.

Ето защо стратегиите са чисто междуправителствени инициативи и изпълнението им зависи до голяма степен от ангажираността и добрата воля на участващите държави. Процесът е толкова важен, колкото и резултатът: той трябва да бъде приобщаващ и да върви „от долу нагоре“, за да се осигури ангажираност.

КАКВИ СА ОСНОВНИТЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ?

Страгиите не идват с нови фондове на ЕС, законодателство или официални структури — те разчитат на координация и синергия. Това означава оптимално използване на всички съществуващи финансови източници (от ЕС, национални, регионални, частни и т.н.), по-добро прилагане на съществуващото законодателство и по-добро използване на съществуващите институции на всички равнища.

Макрорегионалните стратегии на ЕС са насочени към справяне със специфични за някои географски области предизвикателства и възможности, които са прекалено местни, за да представляват пряк интерес за целия ЕС, но твърде широки, за да бъдат ефективно решени на национално равнище. С други думи, те действат като мост между изработването на политиките на ЕС и местните политики.

Целите на стратегиите са стратегически, дългосрочни и съвместно одобрени от държавите участници. Те варират в зависимост от нуждите на съответния макрорегион, а специално внимание трябва да се обръща на стратегическите въпроси, които носят добавена стойност на хоризонталните политики на ЕС.

Всяка стратегия обхваща широк кръг от участници на различни равнища (международно, национално, регионално, местно), сектори (публичен, частен, гражданско общество) и области на експертен опит, като по този начин се осигурява платформа за последователно многонационално, многосекторно и многостепенно управление.

Към днешна дата са приети четири макрорегионални стратегии на ЕС; всяка от тях е придружена от текущо обновяван план за действие, който трябва да се актуализира редовно в светлината на новите възникващи потребности и променящия се контекст.

- Стратегията на ЕС за региона на Балтийско море (2009 г.);
- Стратегията на ЕС за региона на река Дунав (2010 г.);
- Стратегията на ЕС за региона на Адриатическо и Йонийско море (2014 г.); и
- Стратегията на ЕС за Алпийския регион (2015 г.).

Те се засягат 19 държави — членки на ЕС, и 8 държави извън ЕС, които представляват над 340 милиона души¹:

- **19 ДЪРЖАВИ — ЧЛЕНКИ НА ЕС:** Австрия, България, Германия, Гърция, Дания, Естония, Италия, Латвия, Литва, Полша, Румъния, Словакия, Словения, Унгария, Финландия, Франция, Хърватия, Чехия и Швеция;
- **8 ДЪРЖАВИ ИЗВЪН ЕС:** Албания, Босна и Херцеговина, Лихтенщайн, Молдова, Черна гора, Сърбия, Швейцария и Украйна.

Някои държави от ЕС, като Германия и Словения участват в три стратегии, а Хърватия, Италия и Австрия — в две. Три държави извън ЕС — Босна и Херцеговина, Черна гора и Сърбия — са част от две макрорегионални стратегии на ЕС.

ОСНОВНИ ДЕЙСТВАЩИ ЛИЦА НА СТРАТЕГИЯТА

Всяка макрорегионална стратегия, включваща широк кръг от различни участници, има малко различаващи се механизми на управление, тъй като се вземат предвид регионалните особености. Независимо от това могат да се определят общи основни изпълнители.

Равнище на ЕС

Европейската комисия играе водеща роля в стратегическата координация на основните етапи от изпълнението на стратегията. Освен това група на високо равнище за макрорегионалните стратегии на ЕС с представители от всички 28 държави — членки на ЕС, и държавите извън ЕС, които участват в стратегиите, се събира, за да разглежда цялостния подход за всички макрорегионални стратегии на ЕС.

Национално/регионално равнище

Националните координатори във всяка участваща държава

отговарят за цялостната координация и подкрепата за изпълнение на стратегията в родната страна.

Равнище на тематична област

Тематичните области се ръководят от координатори на тематични области (координатори на политики/приоритетни области, хоризонтални действия, стълбове или действия), които представляват макрорегионалния интерес. Те се подпомагат от партньори от съответния регион и са организирани в ръководни групи. Основната им роля е да насърчават създаването на съвместни проекти, които ще допринесат за постигането на целите на стратегията. Освен това, въз основа на резултатите и успеха на тези проекти, тяхната роля е да повлияят върху съдържанието и прилагането на политиките в съответните държави и региони с цел подобряване на глобалното позициониране на макрорегиона в дългосрочен план.

СЪТРУДНИЧЕСТВО В РАМКИТЕ НА СТРАТЕГИЯТА

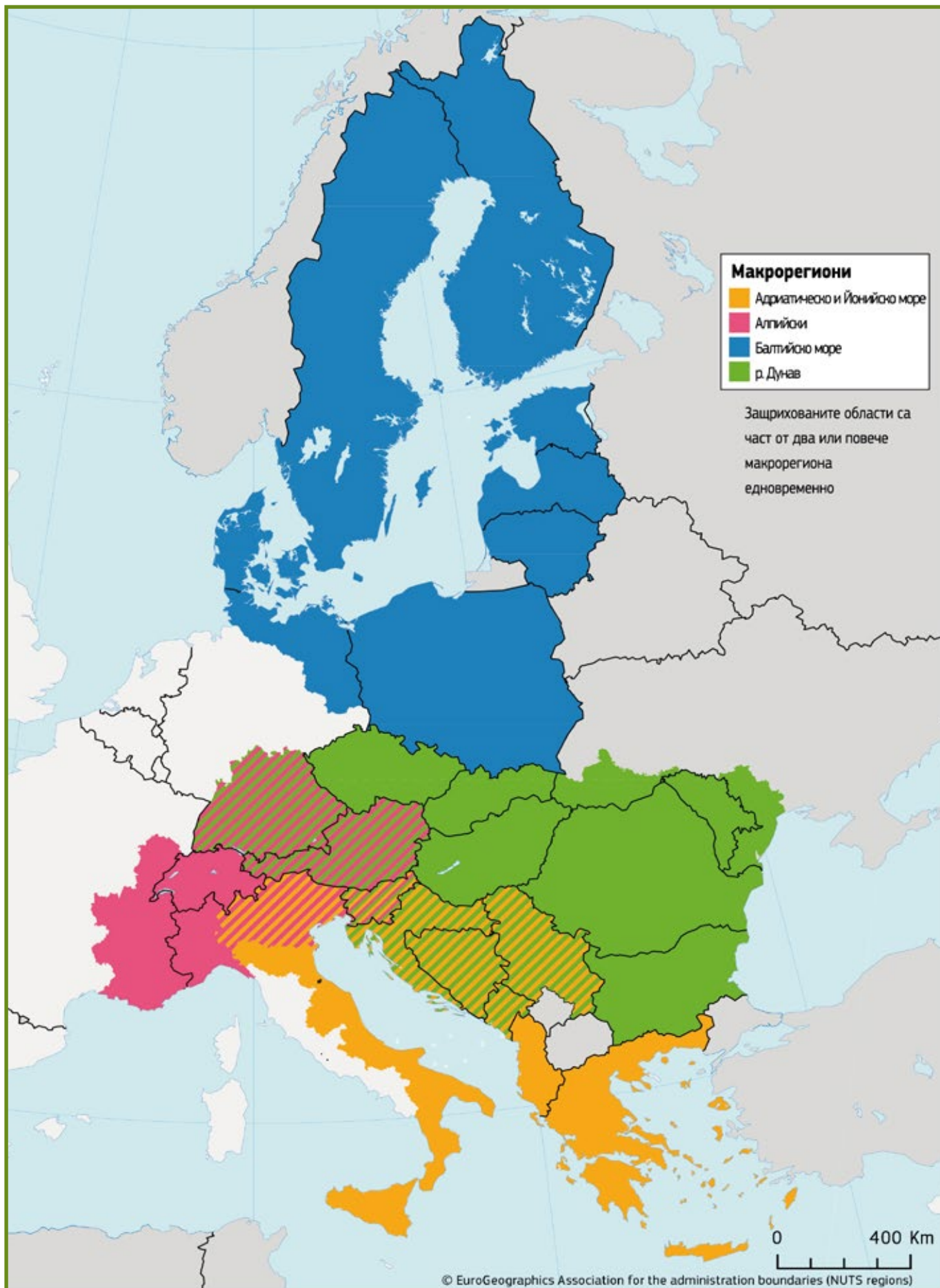
Сътрудничеството и координацията между отделните макрорегионални стратегии са от основно значение с оглед на максималното увеличаване на взаимните съпътстващи ползи и въздействия. Това е още по-важно, когато има географско припокриване между стратегиите. Сътрудничеството между различни стратегии може да приема различни форми (напр. изпълнение на съвместни проекти, споделяне на най-добри практики и опит и др.).

Примерите включват:

- Организиране на седмица на макрорегионалните стратегии на ЕС в Словения (Порторож) през септември 2017 г. за обмен и подобряване на комуникационните дейности;
- Проектът DanuBalt, който има за цел да се справи с разликите в иновациите и научните изследвания в здравеопазването в регионите на река Дунав и Балтийско море, се изпълнява от заинтересовани страни от два макрорегиона;
- Семинар, организиран съвместно от Съвета за регионално сътрудничество и Програмата на ООН за околната среда в Сараево през април 2016 г., предостави възможност на основни длъжностни лица от Стратегията на ЕС за региона на Адриатическо и Йонийско море (EUSAIR) и Стратегията на ЕС за региона на река Дунав (EUSDR) да сравнят приоритетите, касаещи екологичните предизвикателства на Западните Балкани;
- Поради значителното географско припокриване между EUSDR и EUSAIR (Босна и Херцеговина, Словения, Сърбия, Хърватия и Черна гора) бяха проведени съвместни срещи по тематични области от общ интерес, като например транспорт, енергетика и околна среда. Подобни срещи бяха проведени между основни участници в EUSDR и в EUSALP, например в областта на енергетиката.

В заключение, добавената стойност на макрорегионалните стратегии се характеризира със междусекторния подход, транснационалното измерение (включително участието на държави извън ЕС) и приноса си за по-доброто многостепенно управление. Това е амбициозна концепция, която се нуждае от време, за да се утвърди и да даде своите плодове.

1) Източник: Евростат, Световната банка, НСИ Украйна

ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ:

Макрорегионални стратегии на ЕС

http://ec.europa.eu/regional_policy/bg/policy/cooperation/macro-regional-strategies/

Стратегия на ЕС
за региона на
Балтийско море:
www.balticsea-region.eu/

Стратегия на ЕС за
региона на
Адриатическо и
Йонийско море:
www.adriatic-ionian.eu/

Стратегия на ЕС за
региона на река Дунав:
www.danube-region.eu/

Стратегия на ЕС за
Алпийския регион:
www.alpine-region.eu/

@RegioInterreg, @EU_Regional

Служба за публикации

Имате въпроси относно Европейския съюз?
Europe Direct може да ви помогне:
00 800 6 7 8 9 10 11,
<http://europedirect.europa.eu>

Интерактивна версия на тази
публикация, съдържаща връзки към онлайн
съдържание, можете да намерите в
PDF и HTML формат:
http://ec.europa.eu/regional_policy/bg/information/publications/

© Европейски съюз, 2017 г.

Снимка на корицата: © Creative Commons – Pixabay
Повторната употреба е разрешена при посочване на източника.

Политиката за повторна употреба на документите на Европейската комисия се урежда
с Решение 2011/833/ЕС (ОВ L 330, 14.12.2011 г., стр. 39).

За всяка употреба или възпроизвеждане на снимков или друг материал извън авторското право
на Европейския съюз трябва
да бъде искано разрешение директно от притежателите на авторските права.

PDF ISBN 978-92-79-76603-9 doi:10.2776/37363 KN-07-17-103-BG-N